

IONEL TEODOREANU

ÎN CASA BUNICILOR

- ediție integrală -

Ediție îngrijită, referințe
critice și tabel cronologic
de Valeria FILIMON

Prefață
de Lucian CHIȘU

ÎN CASA BUNICILOR

Ninge naiv.

Poate că pe o fereastră aburită, un deget mic a desemnat o căsuță cu o ușă, două ferestre și hogoagul din care iese codița unui cârlionț de fum. Satul fulgilor e numai în ochii copiilor.

Geamul e o filă veche din cartea îngerilor.

Așa începe iarna: într-o dimineață albă, cu copaci moșnegi și alți copii.

BUNICUL A FOST, BUNICA ESTE

E teribilă casa bunicilor!

Uf! de câte ori trebuie să se ducă la bunici cu părinții, copiii se uită chiorăș unul la altul, strâmbă din buze, dau din cap, și sunt ca zmeele descălecate de pe vânturi și arestate în dulap, cu cozile înfășurate, sfoara depănată și zbârnâitoarea mută.

Mânilor trebuie să fie curate și dulci la pipăit, unghiile tăiate, părul pieptănat – dar nu cu mânilor –, hainele periate, ghetelile lustruite.

– Să nu vorbiți tare și neîntrebați, să nu râdeți prosteste, să nu puneți mâna pe lucruri, să nu v-atingeți de pisici, să nu faceți obraznicii...

– Atunci ce să facem?

– Să fiți cumiți.

Să nu, să nu, să nu. Asta-i casa bunicilor: zidurile între care nepoții n-au voie să fie copii. E mai rău decât la biserică. Acolo măcar e lume multă, mare și cam surdă, iar copiii – printre babe și moșnegi – sunt ca în pădurea veche: își fac semne și rād pe furiș și înfundate. Dar bunicii sunt doi, fiecare în câte un fotoliu; părinții, doi, fiecare pe un scaun; iar copiii, prizonieri între ochelarii bunicilor și ochii părinților.

Bunicul a fost procuror general, adică generalul procurorilor.

Tata spune:

– Nimeni nu crâcnea în fața tatei.

– Stăteau toți smirnă?

- Toți.
- Chiar și mama?
- Chiar și eu.

Teribil.

- Și bunica? urmează logic glasul inocent.

Tata vrea să se încrunte, dar zâmbeste cu ochii mici.

- Mama? se întreabă el. Strașnică femeie!

Râde și nu mai spune nimic.

Așa e tata: când nu vrea să spuie ceva, îi vine să râdă. Cu mama râde des. Mama se supără, și tata parcă e copilul mamei, ca și ceilalți.

Bunicul a fost și primar și decanul avocaților, bunicul a fost decorat de Regele Carol: decorațiile le ține bunica în șifonieră, și portretul bunicului, din salon, pe tot pieptul fracului.

- Tată, bunicul e ca o poveste.

- De ce?

- Fiindcă începe cu „a fost“.

Tata zâmbeste. Asta nu înseamnă întotdeauna că e vesel. Dar nici nu se supără.

Acum bunicul e alb și zbârcit. Chiar și primăvara el e tot ca un copăcel nins. Are ceas de aur cu muzicuță, ochelari cu rame de aur – și stă. Stă acasă toată ziua. E foarte bine să fii bunic.

Bunica a fost și ea tânără, adică a fost mireasă când bunicul nu era bunic, când tata nu era tată, și când copiii tatei nu erau deloc. Numai gândindu-se la tinereța ei, mintea copiilor se înceteșează de ațe de paianjeni mai colbăite decât cele din pod de pe cărțile cu litere chirilice.

Când o fi fost tânără și bunica?

Atât de încâlcită-i socoteala tinereții ei, încât nepoții se gândesc la tinereța bunicei ca la altceva, cum e de pildă portretul doamnei frumoase din salon, de lângă portretul cu decorații al bunicului – dar simt căta vechime e în fosta mireasă a bunicului.

Teribil!

Lumea spune bunicei „coana Elencu“ și bunicului „cuconu Alecu“. Iar bunicii între ei își spun Alecu și Elencu, și nu-și vorbesc cu „tu“ ca tata și cu mama, ci cu „mama“, ca și cum ar fi în vizită unul la altul.

Nepoților le vine să râdă.

Dar:

- Să nu...

VIZITA

Pornesc spre casa bunicilor în trăsura comandată de tata. Se cunoaște! Un muscal numai de catifea, ca un mitropolit cu șapcă, obraji de duduie, bici galben ca de aur, roți cu ochelari de cauciuc, perne moi, covoraș la picioare și cai negri cu coamă și cozi lungi de fată care s-a lăut. Dar sunt armăsari, fiindcă numai armăsarii pot fugi cu atâta strășnicie năzdrăvănă. Unul dintre copii ar vrea să vadă luceferii de foc, care s-aprind în mers pe pieptul armăsarilor. Dar copiii stau pe scăunaș, cu spatele la muscal, nas în nas cu ochii mamei.

Mama e nervoasă. Pe genunchi are o cutie de bomboane legată cu șnur de aur. Cu toate că sunt în mănuși, degetele mamei fac game pe capacul cutiei. Copiii știu ce înseamnă când mama face game fără pian. Deci stau cumiți.

Tata fumează și salută în dreapta și în stânga. Toată lumea îl cunoaște pe tata.

Au ajuns în „Beilic“. Dar trăsura nu intră în ogradă. Stă smerită la poartă, ca la mănăstire. Mama în frunte, cu foșnetul rochiei, umbreluța și cutia de bomboane; tata după mama, cu scârțâitul ghetelor, uitându-se la copaci; copiii în urmă, unul după altul, târșindu-și pașii, cu capetele mereu întoarse după armăsarii de la poartă.

Dintăi intră cutia cu bomboane cu mânilor mamei, apoi mama cu sărutările. Tata aruncă țigara, își șterge buzele cu batista care miroasă frumos a apă de colonie, se descoperă și intră sărutând pe rând mâna bunicilor. Bunicii îl sărută pe frunte. Tata nu mai e tata: e copilul bunicilor.

Copiii, și mai mici, rămași parcă fără tată, așteaptă pe treptele antretului să le vie rândul la bunici. Treptele sunt de piatră vopsită albastru deschis. Antretul e de lemn gălbui cu ferestre.

Mâna bunicei e plină de inele cu pietre colorate și oușoare de mărgăritar. Miroasă ca turtele de Crăciun, a migdale și apă de flori.

– Sărută, nepricopsitul, ca lumea. Așa se sărută?

Nepotul sărută din nou – apăsat și cu „țoc“ – mâna care parcă are un ochi în palmă ca bolta bisericii. Mâna bunicei, chiar când o săruți, o simți urzicându-ți urechea.

Mâna bunicului bate-n gălbui și miroasă a frunză uscată de nuc.

Copiii ar vrea să fie în casa bunicilor ca la pomul de Crăciun. Dar e altfel.

În casa bunicilor totul e cuminte – ca în somn – și nu se mișcă, din loc, începând cu nepoții așezați la rând pe trei scaune prea înalte pentru ei.